

● **Meerkeuzevragen**

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

RECHT PARKETVLOER

Bij de beantwoording van de vragen 1 tot en met 5 moet je soms gebruikmaken van informatie 1 en 2 in het bijlagenboekje.

Ralf en Toya Pompe willen al jaren een parketvloer in hun woonkamer. Hiervoor hebben zij de laatste twee jaar elke maand een vast bedrag gereserveerd. Ralf gaat ook € 920 vakantiegeld van dit jaar besteden aan de parketvloer.

- 2p ○ 1 → Geef een argument voor Ralf om ook zijn vakantiegeld te besteden aan de parketvloer. Gebruik in je antwoord de begrippen 'behoefte' en 'prioriteit'.
- 2p ○ 2 Ralf en Toya laten voor de parketvloer een offerte opmaken bij parketspecialzaak Uniek. Ralf weet op deze offerte nog een eenmalige korting op de legkosten te bedingen van € 160. Het gereserveerde geld plus de rente hierover van € 40 en het vakantiegeld van Ralf, blijken samen precies genoeg te zijn om de parketvloer van de offerte te betalen.
→ Hoeveel geld hebben Ralf en Toya de laatste twee jaar per maand gereserveerd voor de parketvloer?
Laat de berekening zien.
- 1p ● 3 Op 20 mei 2002 besluiten Ralf en Toya de parketvloer van de offerte te kopen. Uniek wil hiervoor een aanbetaling van € 700. Uniek is aangesloten bij Interieur Waarborg.
Mag Uniek deze aanbetaling over de bestelling van het parket vragen?
A Ja, want de aanbetaling moet minstens 25% zijn van de koopsom.
B Ja, want dit bedrag is minder dan 25% van het eindtotaal van de offerte.
C Nee, want de aanbetaling moet minstens 25% zijn van het eindtotaal van de offerte.
D Nee, want dit bedrag is meer dan 25% van de koopsom.
- 1p ● 4 Ze betalen het parket op 1 juni. Het parket wordt afgeleverd op 10 juni. Op 15 juni betalen Ralf en Toya het legloon en op 17 juni wordt het parket gelegd. Wanneer worden Ralf en Toya eigenaar van het parket?
A 13 mei
B 20 mei
C 1 juni
D 10 juni
E 15 juni
F 17 juni
- 2p ○ 5 Ondanks goed onderhoud door Ralf en Toya, vertoont een aantal parketdelen na anderhalf jaar droogtescheuren. Ralf en Toya willen gebruikmaken van het recht op garantie.
→ Waarop hebben Ralf en Toya recht volgens de garantiebepalingen?

RECHT PARKETVLOER

informatie 1

Datum: 13 mei 2002

Offerte voor: Dhr. R. Pompe
Prinses Irenelaan 32
2182 CZ Hillegom

Betreft: Parketvloer systeem Bourgogne

Koopsom parketvloer

30m² Eiken standaard € 2.455

Legkosten vooruit te betalen of bij oplevering aan parketteur

30m² à € 27,50 per m² € 825
===== +

Eindtotaal € 3.280

Prijzen zijn incl. 19% BTW.

ALGEMENE VOORWAARDEN VAN DE CENTRALE BOND VAN WONINGINRICHTERS EN VAN INTERIEUR WAARBORG

Artikel 1 Geldigheid

Alle voorwaarden zijn slechts dan van toepassing als er sprake is van een geldige overeenkomst tussen de ondernemer en de consument.

Artikel 2 Extra kosten en meerwerk

Kosten die ontstaan doordat de afnemer in gebreke is gebleven bij de uitvoering of voortgang van het werk, worden de afnemer extra in rekening gebracht. Meerwerk en/of minderwerk zal naar billijkheid worden verrekend. Niet te bevoeren vlakken, zoals pilaren, worden niet in mindering gebracht.

Artikel 3 Garantie

- 1 De afgeleverde zaak moet die eigenschappen bezitten die de afnemer op grond van de overeenkomst mag verwachten. Wordt aan deze verwachting niet voldaan dan heeft de afnemer recht op reparatie respectievelijk vervanging.
- 2 Daarnaast heeft de afnemer garantie, voor zover het betreft gebreken waarvan de verkoper niet aannemelijk kan maken dat deze het gevolg zijn van ondeugdelijk gebruik, volgens het volgende systeem:
 - * **tot één jaar na factuurdatum**
de kosten van reparatie of vervanging, met inbegrip van overige kosten, komen volledig voor rekening van de verkoper.
 - * **na één jaar en tot twee jaar na factuurdatum**
de kosten van reparatie of vervanging, met inbegrip van overige kosten, komen voor 2/3 voor rekening van de verkoper.
 - * **na twee jaar en tot drie jaar na factuurdatum**
de kosten van reparatie of vervanging, met inbegrip van overige kosten, komen voor 1/3 voor rekening van de verkoper. Het recht op vervanging komt de afnemer niet toe voor zover het gebrek redelijkerwijs is te herstellen.
- 3 De datum voor indiening van de klacht is beslissend voor toepassing van bovengenoemd systeem.
- 4 Indien door de fabrikant garantie wordt gegeven aan de verkoper geldt deze ook voor de afnemer.
- 5 Onoordeelkundige behandeling of onvoldoende zorg voor de geleverde goederen sluit elke reclame uit en doet garanties vervallen.

Artikel 4 Reclames

Onder reclames wordt verstaan alle grieven wegens de hoedanigheid van de geleverde goederen en materialen. Reclames kunnen door de afnemer slechts geldend worden gemaakt binnen veertien dagen na ontvangst van de goederen. Indien indiening binnen deze termijn redelijkerwijs niet mogelijk is, geldt de termijn van veertien dagen vanaf het moment dat het gebrek is geconstateerd.

Artikel 5 Aanbetaling

De verkoper die deelnemer is aan Interieur Waarborg is gerechtigd bij het aangaan van de overeenkomst een aanbetaling van maximaal 25% te vragen van de koopsom.

Artikel 6 Garantieregeling Interieur Waarborg

De garantie geldt alleen in die gevallen waarbij producten zijn gekocht bij afnemers, aangesloten bij Interieur Waarborg. De regeling is alleen van toepassing als er sprake is van een wettelijk geldige overeenkomst.

Artikel 7 Geschillenregeling

- 1 Geschillen kunnen zowel door de afnemer als door de verkoper voorgelegd worden aan de Geschillencommissie.
- 2 Een geschil wordt pas door de Geschillencommissie in behandeling genomen indien de afnemer zijn klacht eerst aan de verkoper heeft voorgelegd.
- 3 Uiterlijk drie maanden nadat de klacht aan de verkoper is voorgelegd, dient het geschil schriftelijk bij de commissie te worden ingediend.

Artikel 8 Bindend advies

- 1 De Centrale bond van Woninginrichters zal het bindend advies van de Geschillencommissie overnemen. Indien de deelnemer niet binnen de gestelde termijn aan zijn verplichtingen voldoet, zal het bindend advies ter toetsing aan de rechter worden voorgelegd.
- 2 Voor bovenstaande dient de afnemer een schriftelijk beroep te doen bij de Centrale bond van Woninginrichters.

INFLATIE

Bij de beantwoording van de vragen 6 tot en met 10 moet je soms gebruikmaken van informatie 3 en 4 in het bijlagenboekje.

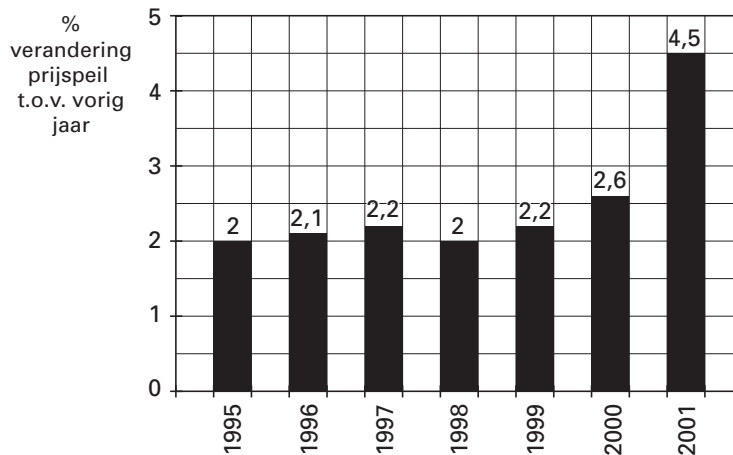
Job van Manen leest in de krant dat het inflatiecijfer van vorig jaar een belangrijke rol speelt bij de CAO-onderhandelingen. Verder schrijft de krant dat sommige maatregelen van de overheid een oorzaak zijn van inflatie en dat inflatie een nadeel is voor burgers en de overheid.

- 1p ○ **6** → Geef een voorbeeld van een overheidsmaatregel die de inflatie doet toenemen.
- 1p ● **7** Hieronder staat een aantal economische verschijnselen.
- 1 de energiekosten stijgen
 - 2 het aanbod van goederen daalt
 - 3 de koers van de dollar daalt
 - 4 het aantal belastingbetalers stijgt
- Welke verschijnselen kunnen oorzaak zijn van inflatie in Nederland?
- A** Alleen 1 en 2
B Alleen 1 en 3
C Alleen 1 en 4
D Alleen 2 en 3
E Alleen 2 en 4
F Alleen 3 en 4
- 1p ● **8** In Nederland is in 1998, ten opzichte van 1997, het gemiddelde prijspeil
- A** gedaald.
B gelijk gebleven.
C gestegen.
- 1p ○ **9** Job zegt: "Inflatie kan ook voordelig zijn."
→ Leg uit hoe inflatie ook een voordeel kan zijn.
- 1p ● **10** In 2000 vierde Job zijn verjaardag. In plaats van cadeaus vroeg hij geld. Hij ontving van de gasten in totaal € 275. In januari 2001 zette hij dat bedrag voor een jaar op een internetspaarrekening van de FINA-bank.
Wat is er na een jaar (2001) gebeurd met de koopkracht van zijn verjaardagsgeld?
- A** gedaald met 4,5%
B gedaald met 4,3%
C gedaald met 0,2%
D gestegen met 0,2%
E gestegen met 4,3%
F gestegen met 4,5%

INFLATIE

informatie 3

Inflatie in Nederland

informatie 4

FINABANK

januari 2001

De internet spaarrekening is net als een gewone rekening een rekening waar u eenvoudig zelf geld kunt opnemen en bijstorten, 24 uur per dag. U regelt zelf alle transacties omtrent bij- en afschrijvingen via internet. De voordelen:

- Hoge rente: 4,3%.
- Gratis: aan de internet spaarrekening zijn geen kosten verbonden.

EEN EIGEN MILIEUBELEIDSPLAN

Bij de beantwoording van de vragen 11 tot en met 14 moet je soms gebruikmaken van de informatiebronnen 5 tot en met 7 in het bijlagenboekje.

De familie Mulder zit aan tafel. Zoon Mark vertelt dat ze tijdens de economieles het onderwerp milieu behandeld hebben. "Wij zouden eigenlijk ook wat meer aandacht voor het milieu moeten hebben," beweert Mark. "Ach, veel te veel gedoe," meent vader, "en het kost alleen maar geld." Moeder vindt dat het minste wat ze kunnen doen is kijken wat er mogelijk is. "Cool," zegt Mark, "we maken ons eigen milieubeleidsplan. Eerst schrijven we de doelstellingen op en daarna bedenken we er concrete maatregelen bij."

- 2p ○ 11 → Noem twee concrete maatregelen die kunnen helpen om de eerste doelstelling van het plan van de familie Mulder te realiseren.

Vader Mulder wil weten hoe het zit met de tweede doelstelling. Hij vraagt Mark om uit te rekenen hoeveel ze kunnen bezuinigen, uitgaande van de rekening met de tarieven van 2002.

- 1p ● 12 Als eerste vraag stelt Mark: "Kunnen we besparen op onze waterrekening?" Omdat de familie Mulder vier weken per jaar op vakantie is, gaat hij uit van 48 weken voor het waterverbruik. De familie wil op alle kranen waterbespaarders laten monteren. Hoeveel geld kan de familie Mulder hierdoor besparen op het jaarlijkse waterverbruik?

- A € 41,33
- B € 44,77
- C € 44,90
- D € 49,23

- 1p ● 13 Als tweede kijkt Mark naar de elektriciteitsrekening. Onderzoek heeft uitgewezen dat een gemiddeld gezin 20% van het elektriciteitsverbruik besteedt aan verlichting. Een spaarlamp verbruikt aan elektriciteit een kwart van een gewone gloeilamp. Hoe groot is de besparing op het jaarlijkse verbruik van elektriciteit van de familie Mulder als ze alle lampen vervangen door spaarlampen?

- A 255 kWh
- B 765 kWh
- C 1.275 kWh
- D 3.825 kWh

- 2p ○ 14 Vader bekijkt het totaalplaatje dat Mark voor hem heeft gemaakt: "Prima Mark, we gaan milieuvriendelijker consumeren en minder water, gas en elektriciteit verbruiken. En we houden nog geld over ook!" Mark vindt dat vader ongelijk heeft als hij denkt dat het alleen maar geld oplevert.

→ Noem twee argumenten voor het standpunt van Mark.

EEN EIGEN MILIEUBELEIDSPLAN

informatie 5 Het 'familie Mulder milieubeleidsplan'

Doelstellingen milieubeleidsplan:

1. milieuvriendelijk consumeren
2. verminderen verbruik gas/water/elektriciteit
3. minder afval produceren

Concrete maatregelen: → nog nader in te vullen

Randvoorwaarden vader:

1. Maatregelen moeten makkelijk uitvoerbaar zijn.
2. Maatregelen mogen niet te veel kosten (het liefst geld opleveren).

informatie 6 Het waterverbruik van de familie Mulder

De familie Mulder heeft bijgehouden hoeveel water ze verbruiken voor een aantal dagelijkse dingen. Ook heeft een bedrijf dat waterbespaarders levert een schatting gemaakt van het aantal liters dat ze kunnen besparen. Dat staat in de onderstaande tabel:

activiteit/plaats	gemiddeld waterverbruik per dag	besparing per dag met een waterbespaarder op alle kranen
badkamer met ligbad en douche	48,6 liter	23,5 liter
keuken met afwasmachine	98,4 liter	63,2 liter
toilet	23,5 liter	8,0 liter
overige kranen	54,1 liter	7,8 liter
totaal	224,6 liter	102,5 liter

informatie 7 De rekening gas/water/licht voor de familie Mulder in 2002 (in vereenvoudigde vorm)

		H. G. Mulder Rohofstraat 71 7600 AB ALMELO		
Produkt	Verbruik	Tarief per eenheid (met BTW)	Bedrag (met BTW)	Totaal (met BTW)
gas	1.900 m ³	€ 0,20	€ 380,00	
water	75.465 liter	€ 0,0012	€ 90,56	
elektriciteit (enkel tarief)	5.100 kWh	€ 0,09355	€ 477,11 +	
			totaal →	€ 947,67
gas	vastrecht en ecotax →			€ 295,17
elektriciteit	vastrecht en ecotax →			€ 402,43
			totaal nota →	€ 1.645,27

LIEVER SPAREN DAN IN AANDELEN GAAN?

Bij de beantwoording van de vragen 15 tot en met 20 moet je soms gebruikmaken van informatie 8 in het bijlagenboekje.

Jimmy (19 jaar) is na het behalen van zijn mbo-diploma gaan werken als banketbakker. Hij heeft in december 2001 een groot bedrag op zijn bankrekening staan en wil daarvan € 500 opzij zetten. Jimmy twijfelt of hij er verstandig aan doet deze € 500 op een spaarrekening te zetten. Toen Jimmy nog op school zat hoorde hij vaak enthousiaste verhalen van zijn economieleraar die veel geld had verdiend met de handel in aandelen. Hij informeert bij een beleggingsexpert van zijn bank naar de mogelijkheden om het bedrag te beleggen in aandelen.

- 2p ○ 15 Op een spaarrekening van zijn bank ontvangt Jimmy een rente van 3,8% per jaar. Bij storting ontvangt hij een spaarpremie van € 10. Elk jaar wordt de rente over het spaartegoed overgeboekt naar zijn bankrekening.
→ Hoeveel rente zou Jimmy krijgen als hij die € 500 van 1 januari 2002 tot 1 januari 2004 op zijn spaarrekening zet? Laat de berekening zien.

- 1p ● 16 De beleggingsexpert geeft een aantal adviezen voor het beleggen in aandelen:
- 1 Doe het met geld dat je op dit moment kunt missen.
 - 2 Doe het alleen als je risico durft te nemen.
 - 3 Doe het als je veel 'winst' wil maken met je geld.
 - 4 Stop je geld altijd in verschillende bedrijven om het risico te spreiden.
- Welk(e) van de bovenstaande adviezen is/zijn ook van toepassing op sparen?
- A géén van deze adviezen
B alleen advies 1
C alleen advies 2
D adviezen 1 en 2
E adviezen 1, 2 en 3
F alle genoemde adviezen

Maar helaas voor Jimmy, de tijden van veel geld verdienen met beleggen op de aandelenbeurzen lijken (voorlopig) voorbij. Dalende aandelenkoersen hebben er toe geleid dat mensen hun aandelen hebben verkocht en het geld op een spaarrekening hebben gezet.

- 2p ○ 17 → In welk jaar zorgde een daling van de aandelenkoersen er voor dat veel mensen in Nederland weer kozen voor de vertrouwde spaarrekening? Licht het antwoord toe met behulp van de informatie in de bijlage.
- 1p ● 18 In welke maanden van het jaar 2000 daalde het totale spaartegoed in Nederland?
- A januari, februari, maart, april
B januari, februari, maart, april, november, december
C juni, juli, september
D juni, juli, september, november, december
- 2p ○ 19 Op 1 januari 2001 bedroeg het totale spaartegoed van alle mensen in Nederland € 135,45 miljard.
→ Met hoeveel procent is dit totale spaartegoed tussen 1 januari 2001 en 1 januari 2002 toegenomen? Laat de berekening zien en rond de uitkomst af op 1 decimaal.

- 1p ○ 20 Jimmy zet de voor- en nadelen van sparen en beleggen op een rij. Hij geeft toch de voorkeur aan zijn vertrouwde spaarrekening. Eén van zijn vroegere schoolkameraden, Wouter, vindt dat onverstandig. Hij zegt: "Als ik jou was zou ik die € 500 in aandelen beleggen."
 → Geef een argument voor het standpunt van Wouter.

LIEVER SPAREN DAN IN AANDELEN GAAN?

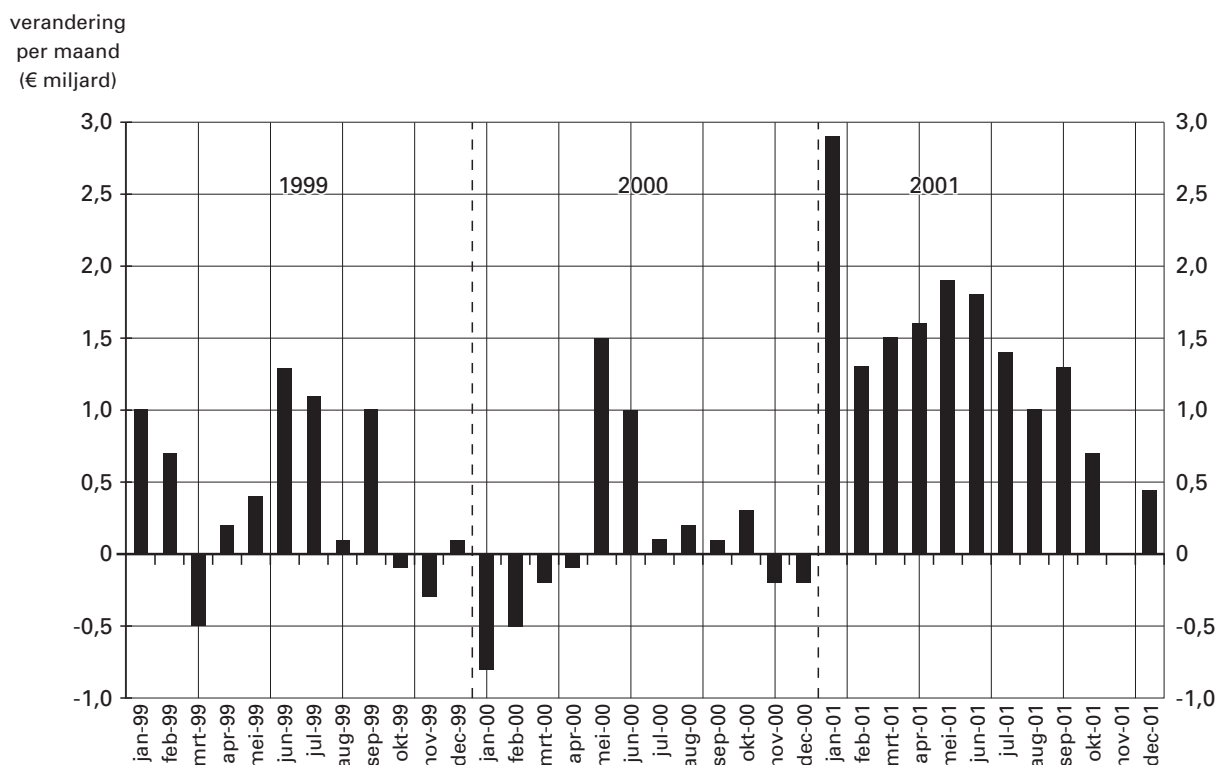
informatie 8

Uit een krant:

Mensen in Nederland blijven de spaarrekening verkiezen boven de aandelenmarkt. Veel geld is er vrijgekomen omdat nogal wat mensen door de zwakte op de beurs hun aandelen hebben verkocht en het geld opzij hebben gezet op een spaarrekening.

- Op 1 januari 2002:
- is het totale tegoed op de spaarrekeningen in Nederland opgelopen tot 150,95 miljard euro
 - hebben de mensen in Nederland samen 25,7 miljoen spaarrekeningen

Maandelijks verandering van het totale spaartegoed in Nederland

ANNETTE TE KORT DOOR DE BOCHT?

Bij de beantwoording van de vragen 21 tot en met 26 moet je soms gebruikmaken van informatie 9 en 10 in het bijlagenboekje. Voor vraag 24 moet je een uitwerkblad invullen.

Annette heeft voor een jaar een betaalde baan buiten haar woonplaats gevonden. Zij wil met de auto naar haar werk gaan. Daarvoor koopt ze een twee jaar oude auto. Zij verkoopt haar eerste auto, waarmee ze de afgelopen vijf jaren schadevrij heeft gereden. Voor de nieuwe auto kiest Annette voor een WA+Volledige Cascoverzekering.

- 2p ○ **21** Annette had ook alleen een WA-verzekering kunnen nemen.
→ Noem voor Annette een voordeel en een nadeel van de keuze voor een WA+Volledige Cascoverzekering in plaats van een WA-verzekering.
- 1p ● **22** Welk bedrag gaat Annette per jaar aan premie betalen voor deze autoverzekering?
A € 420
B € 528
C € 564
D € 1.536
E € 2.100
- 1p ● **23** De hoogte van de motorrijtuigenbelasting is door de overheid vastgesteld. Om het verschuldigde bedrag te bepalen moet een aantal gegevens over de auto bekend zijn. Hieronder staan drie gegevens over een auto:
1 het gewicht van de auto
2 het aantal te rijden kilometers per jaar
3 de soort brandstof die getankt wordt
Welke gegevens bepalen de hoogte van de verschuldigde motorrijtuigenbelasting?
A alleen 1 en 2
B alleen 1 en 3
C alleen 2 en 3
D 1, 2 en 3
- 3p ○ **24** Annette wil berekenen wat de auto haar dat eerste jaar gaat kosten.
→ Bereken de kosten per gereden kilometer voor Annette.
Vul hiervoor het uitwerkblad bij deze vraag in.

- 1p ○ **25** Van haar werkgever ontvangt Annette een tegemoetkoming in de reiskosten van € 0,30 per kilometer. Annette denkt dat ze aan deze tegemoetkoming geld overhoudt. "Welnee," zegt haar broer Guus, "je bent bij je berekening te kort door de bocht gegaan. Je hebt niet al je kosten meegerekend, waardoor je denkt dat je goedkoop rijdt en geld overhoudt."
→ Geef een voorbeeld van kosten die Annette niet meegerekend heeft.
- 1p ○ **26** Guus vindt dat Annette niet de juiste keuze heeft gemaakt. "Voor minder dan € 2.400 had je een jaarkaart van NS kunnen kopen. Daarmee reis je een jaar lang onbeperkt door Nederland, dus ook naar je werk. Dan had je geen dure auto hoeven te kopen."
→ Geef een argument dat Annette kan gebruiken om aan haar broer uit te leggen waarom zij, ondanks de lagere kosten, toch **niet** gekozen heeft voor een NS-jaarkaart.

UITWERKBLAD BEHOREND BIJ VRAAG 24

ANNETTE TE KORT DOOR DE BOCHT?

24 Kosten auto Annette in het eerste jaar:

Premie WA+Volledige Cascoverzekering	€
Overige verzekeringskosten	€ 148,08
Motorrijtuigenbelasting	€.....
Onderhoudskosten	€.....
Benzinekosten	€ _____ +
Totaal	€
Kosten per gereden kilometer	$\frac{\text{€}}{\text{.....}} = \text{€.....}$ (in 2 decimalen nauwkeurig)

ANNETTE TE KORT DOOR DE BOCHT?**informatie 9 Gegevens over de auto van Annette: aanschaf, kenmerken, kosten en gebruik**

Auto: aanschaf en kenmerken	
aankoopprijs	€ 8.168
nieuwwaarde	€ 14.473
leeftijd	2 jaar
gewicht	1.010 kilo
verbruik	1 liter benzine op 12 km

Auto: kosten en gebruik	
onderhoudskosten per jaar	€ 560,00
motorrijtuigenbelasting	€ 24,96 per kwartaal
prijs benzine	€ 1,15 per liter
aantal kilometers per jaar	18.600

informatie 10 Premietabellen voor de WA+Volledige Cascoverzekering

De tarieven van onderstaande tabellen zijn enerzijds gebaseerd op het gewicht van de auto en anderzijds op de oorspronkelijke nieuwwaarde.

De in de gewichtstabel en de in de waardetabel gevonden bedragen telt u bij elkaar op. Tezamen vormen deze bedragen de maandpremie. De kolommen geven de premie aan vanaf 2 t/m 6 schadevrije jaren. Tarieven voor meer schadevrije jaren op aanvraag.

Gewichtstabel (gedeeltelijk)						
maandpremies vanaf 1 januari 2002 (in euro's)						
		premie bij aantal schadevrije jaren				
gewicht in kg tot	standaardtarief	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar
900	44	22	19	17	16	13
950	46	23	20	18	17	14
1000	48	24	21	19	18	15
1050	52	26	22	20	19	16
1100	54	27	23	21	20	17
1150	56	28	24	22	21	18

Waardetabel (gedeeltelijk)						
maandpremies vanaf 1 januari 2002 (in euro's)						
		premie bij aantal schadevrije jaren				
nieuwwaarde tot	standaardtarief	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar
€ 9.000	46	23	21	19	16	15
10.000	50	25	23	21	18	17
11.000	56	28	25	23	20	18
12.000	60	30	27	25	22	20
13.000	66	33	28	27	24	21
14.000	70	35	31	30	26	23
15.000	76	38	34	32	28	25
16.000	80	40	36	34	30	27
17.000	86	43	38	36	32	28

KOSTGELD IS GOED VOOR OUDER ÉN KIND!

Bij de beantwoording van de vragen 27 tot en met 30 moet je soms gebruikmaken van informatie 11 en 12 in het bijlagenboekje.

Daan (21 jaar) en Bjorna (19 jaar) zijn vrienden van elkaar. Zij zitten allebei op het ROC in Nijmegen en volgen de beroepsbegeleidende leerweg (BBL). Daan woont een half jaar op kamers en komt sindsdien elke maand geld tekort. Inmiddels is zijn schuld opgelopen tot € 2.000 en behoort hij ook tot de groep werkende jongeren met schulden. Hij heeft € 1.500 van zijn ouders geleend en € 500 van Bjorna. Hij heeft geen idee waar zijn geld aan op gaat. Daan gaat met de hulp van Bjorna zijn financiële problemen aanpakken.

- 1p ● **27** Hoe hoog is de totale schuld van werkende jongeren die de BBL volgen?
A € 846.000
B € 4.230.000
C € 5.076.000
D € 25.380.000
- 2p ○ **28** Daan gaat voor de komende maand een budgetplan maken. Hij heeft een overzicht gemaakt van inkomsten en uitgaven in een maand.
→ Hoeveel procent van de totale uitgaven van Daan gaat op aan dagelijkse uitgaven? Laat de berekening zien.
- 2p ○ **29** Daan wil een extra baantje zoeken om meer inkomsten te krijgen. Bjorna zegt: "Jij moet niet nog méér gaan werken. Je moet juist gaan bezuinigen op je uitgaven om rond te komen." Daan geeft Bjorna gelijk, maar zegt: "Jij hebt makkelijk praten. Op sommige uitgaven **kan ik niet** bezuinigen!"
→ Noem een voorbeeld van een uitgave waarop Daan de komende maand **niet** kan bezuinigen. Leg uit waarom hij daarop niet kan bezuinigen.
- 2p ○ **30** De ouders van Daan maken zich zorgen over zijn financiële problemen. Ze beweren: "Misschien waren de financiële problemen minder groot geweest, als Daan al kostgeld had betaald toen hij nog thuis woonde."
→ Leg uit wat de ouders van Daan bedoelen.

KOSTGELD IS GOED VOOR OUDER ÉN KIND!

informatie 11

'Werkende jongere moet meebetalen als hij nog bij zijn ouders woont'

Werkende jongeren verdienen geld. Omdat ze weinig vaste lasten hebben, gaat het loon op aan kleding, uitgaan en mobiele telefoons. Zorgelijk, vindt het NIBUD.

Door onze verslaggever

Nijmegen. Van de werkende jongeren die ook nog op school de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgen, heeft 20 procent schulden. Gemiddeld staan ze voor 1.410 euro in het krijt.

Het Nibud, het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting, concludeert dit na een onderzoek onder 3.000 van de 18.000 werkende jongeren die de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgen.

En daarin schuilt een groot risico, meent Nibud-directeur Wilmink. "De jongeren leren niet met geld omgaan. Ze leren niet dat er in het leven ook minder leuke dingen zijn die geld kosten."

informatie 12 Overzicht gemiddelde inkomsten en uitgaven van Daan in één maand

Inkomsten		Uitgaven	
werk bij de pizzeria	€ 680,00	levensmiddelen	€ 216,55
		inboedelverzekering	€ 9,00
bijbaantje pompbediende	€ 182,00	autoverzekering	€ 120,50
		pre-paid mobiel bellen	€ 100,00
overige	€ 38,00	ziektelastenverzekering	€ 60,00
		uitgaan	€ 110,00
tekort	€ 158,30	snacks	€ 42,35
		kleding	€ 150,95
		bioscoop	€ 38,95
		kamerhuur	€ 160,00
		diverse dagelijkse uitgaven	€ 50,00
	+ =====		+ =====
totaal	€ 1.058,30	totaal	€ 1.058,30

TE DUUR WONEN?

Bij de beantwoording van de vragen 31 tot en met 35 moet je soms gebruikmaken van informatie 13 tot en met 15 in het bijlagenboekje. Voor vraag 34 moet je een uitwerkblad invullen.

Desiane is 21 jaar en op zoek naar een huurwoning. Bij de gemeente, waar zij woont, is een lange wachtlijst voor woningzoekenden. Desiane besluit een huurhuis te zoeken in de particuliere sector.

- 1p ○ **31** → Waarom maak je in de particuliere sector op korte termijn méér kans om een woning te vinden?
- 1p ● **32** Desiane heeft van de verhuurder, mijnheer Van Beek, een huurovereenkomst ontvangen. Haar vader zegt dat de overeenkomst ongeldig is vanwege artikel 4B. Is dit artikel in de huurovereenkomst rechtsgeldig?
- A** Ja, want huurder en verhuurder hebben beiden de huurovereenkomst ondertekend.
 - B** Ja, want dit is een voorbeeld van aanvullend huurrecht.
 - C** Nee, want dit is in strijd met het dwingend huurrecht.
 - D** Nee, want de huurovereenkomst is niet ondertekend door een notaris.
- 1p ● **33** Desiane schrikt van de huurprijs. Zij denkt dat het te betalen huurbedrag te hoog is. Op basis van welk artikel uit de huurovereenkomst kan zij het eventueel teveel betaalde bedrag terugvorderen?
- A** artikel 1
 - B** artikel 2
 - C** artikel 3
 - D** artikel 4A
 - E** artikel 4B

Om te bepalen of de huur inderdaad te hoog is, gaat Desiane gebruikmaken van het woningwaarderingsstelsel.

- 2p ○ **34** → Laat met een berekening zien hoe hoog volgens het woningwaarderingsstelsel het aantal punten voor het huurhuis van Desiane is.
Vul hiervoor het uitwerkblad bij deze vraag in.
- 2p ○ **35** → Is de huur die Desiane betaalt te hoog in vergelijking met de huur volgens het woningwaarderingsstelsel? Licht het antwoord toe.

UITWERKBLAD BEHOREND BIJ VRAAG 34

TE DUUR WONEN?

34 Het woningwaarderingstelsel: meten en tellen voor het huurhuis van Desiane

Bepaal de punten voor de opengelaten onderdelen en voor het totaal.

Onderdeel	Punten	Onderdeel	Punten
Woonoppervlakte	Sanitair	11
Oppervlakte overige ruimten	3	Woonvorm
Verwarming	Woonomgeving	10
Keuken	Hinderlijke situaties	0
→ Totaal		

TE DUUR WONEN?

informatie 13 De huurovereenkomst van Desiane

Huurovereenkomst

Partijen

De ondergetekenden: (verhuurder)J. van Beek.....
 wonendeVanderwoudenstraat 20 ...te... Warmond.....
 en (huurder)D. Kuiper.....
 verklaren te sluiten een overeenkomst van verhuur van de navolgende inhoud:

Object

Artikel 1

Verhuurder verhuurt aan huurder gelijk huurder huurt van verhuurder de woning:
 Straat: ...Offemweg.....nummer: 52 ..te ...Zuidwijk.....
 bestemd en te gebruiken als.....woonhuis.....

Duur

Artikel 2

Deze overeenkomst van huur en verhuur is aangegaan voor de tijd van...1 jaar.....
 ingaande op1 maart 2003en eindigende op29 februari 2004.....

Betalingsverplichting

Artikel 3

De huurprijs bedraagt € 600.....(zegge zeshonderd euro...)
 per maand, bij vooruitbetaling te voldoen voor de eerste van elke maand op een door verhuurder te
 bepalen wijze van betaling.
 Overeengekomen wordt, dat indien de huurprijs van overheidswege wordt vastgesteld respectievelijk
 nader wordt vastgesteld op een bedrag, afwijkend van de huurprijs van dit contract, het te veel of te
 weinig betaalde volgens dit contract direct en met terugwerkende kracht tot de ingangsdatum van dit
 huurcontract tussen partijen zal worden verrekend; daarna zal de nieuwe prijs bij vooruitbetaling
 verschuldigd zijn.

Voorwaarden

Artikel 4A

Deze overeenkomst verplicht zowel verhuurder als huurder tot naleving van de bepalingen van de wet
 met betrekking tot verhuur en huur, voor zover daarvan bij deze overeenkomst niet rechtsgeldig wordt
 afgeweken.
 Ondergetekenden verklaren volledig bekend te zijn met de Algemene Bepalingen.

Artikel 4B

Tussen partijen is voorts overeengekomen:
 Indien de verhuurder komt te overlijden, zal de huurovereenkomst worden
 ontbonden.....

Aldus in tweevoud opgemaakt te...Warmond.....
 de16^e februari 2003...

Huurder

Verhuurder

D. Kuiper.....

J. van Beek.....

TE DUUR WONEN?**informatie 12 Het huurhuis van Desiane**

In rustige wijk gelegen, eenvoudige tussenwoning. Totaal woonoppervlakte: 87m². Indeling: hal, toilet, royale woonkamer, keuken met aanrecht van 2,5 meter. 1e etage: 2 ruime slaapkamers, badkamer met douche/toilet/wastafel. De woning heeft een eigen CV-ketel en alle genoemde vertrekken zijn voorzien van centrale verwarming. Er is géén zolder, wel een schuur van 4 m².

De woonomgeving is voor het woningwaarderingstelsel 10 punten waard.

Zuidwijk Offemweg 52

informatie 15 Het woningwaarderingstelsel: meten en tellen

De huur van een huurwoning mag nooit hoger zijn dan de maximaal toegestane huur. Daarvoor moet u eerst weten hoeveel punten uw huurwoning heeft. Het puntentotaal kunt u zelf uitrekenen met onderstaande tabel en de gegevens van uw huurwoning.

1 woonoppervlakte alle kamers, keuken, badkamer, toilet, hal	1 punt per m ²	5 sanitair per toilet per wastafel per douche/bad	3 punten 1 punt 4 punten
2 oppervlakte overige ruimten berging, schuur, garage, kelder, zolder, bijkeuken, e.d. (minimaal 2 m ²)	0,75 punt per m ²	6 woonvorm vrijstaande woning hoekwoning tussenwoning	17 punten 15 punten 12 punten
3 verwarming per verwarmde ruimte eigen CV-ketel	1 punt 3 punten	7 woonomgeving punten voor de aanwezigheid van voorzieningen zoals openbaar groen, scholen, winkels, e.d.	maximaal 25 punten
4 keuken op basis van lengte aanrecht aanrecht tot 1 meter aanrecht 1 tot 2 meter aanrecht 2 meter en meer	2 punten 4 punten 7 punten	8 hinderlijke situaties aftrekpunten in geval van: .ernstige geluidsoverlast .ernstig verval van de buurt .gevaar voor de volksgezondheid	maximaal 40 punten <u>af trek</u>

Hoeveel is de maximale huur?

aantal punten	maximale huur	Komt u op een ander puntentotaal dan de hier genoemde, vermenigvuldig dan het puntentotaal met € 4,10 voor een schatting van de maximale huur
70	€ 282,45	
80	€ 322,80	
90	€ 367,10	
100	€ 411,40	
110	€ 455,70	
120	€ 500,00	
130	€ 544,30	
140	€ 588,59	
150	€ 632,89	

HET BELASTINGBILJET VAN MARC

Bij de beantwoording van de vragen 36 tot en met 42 moet je soms gebruikmaken van informatie 16 tot en met 19 in het bijlagenboekje. Voor de vragen 36 tot en met 40 moet je een uitwerkblad invullen.

Marc van Buuren gaat zijn belastingbiljet 2001 invullen.

Hij verzamelt hiervoor de benodigde gegevens:

- zijn jaaropgaaf voor zijn salarisgegevens
- het jaaroverzicht van zijn hypothecaire lening
- de WOZ-waarde van zijn woning: € 148.375

Naast de arbeidskorting komt Marc in 2001 alleen nog in aanmerking voor de algemene heffingskorting.

- 1p ○ **36** → Bepaal voor Marc het totale inkomen uit werk.
Vul hiertoe onderdeel 1 in van het belastingbiljet op het uitwerkblad.
- 1p ○ **37** → Bereken voor Marc het totaal inkomsten uit eigen woning.
Vul hiertoe onderdeel 2a, 2b en 2e in van het belastingbiljet op het uitwerkblad.
- 1p ○ **38** → Bereken voor Marc het totaal aftrekposten van eigen woning.
Vul hiertoe onderdeel 2f en 2h in van het belastingbiljet op het uitwerkblad.
- 1p ○ **39** → Bereken het saldo inkomsten en aftrekposten eigen woning.
Vul hiertoe onderdeel 2i in van het belastingbiljet op het uitwerkblad.
- 1p ○ **40** → Bereken voor Marc het belastbaar inkomen uit werk en eigen woning.
Vul hiertoe onderdeel 3 in van het belastingbiljet op het uitwerkblad.
- 2p ○ **41** → Bereken voor Marc het totaal inkomstenbelasting in box 1, **vóór** aftrek van de heffingskortingen.
- 1p ○ **42** Nadat Marc de heffingskortingen van dit totaal heeft afgetrokken zucht hij:
"Gelukkig heb ik een groot deel van dit bedrag al betaald."
→ Hoe heeft Marc al een groot deel van de inkomstenbelasting voor box 1 betaald?

UITWERKBLAD BEHOREND BIJ VRAAG 36 T/M 40

HET BELASTINGBILJET VAN MARC

vragen 36 tot en met 40

box 1 Inkomen uit werk en eigen woning			
1	Naam werkgever	Ingehouden loonheffing	Loon
	<input type="text"/>	€ <input type="text"/>	€ <input type="text"/>
2a	Waarde van uw eigen woning	WOZ-waarde van de woning	Periode
		€ <input type="text"/>	<input type="text"/> t/m <input type="text"/>
2b	Eigenwoningforfait	2b	€ <input type="text"/>
2c	Belastbaar deel van een uitkering uit kapitaalverzekering	2c	€ <input type="text"/> 0
2d	Inkomsten uit tijdelijk verhuur van eigen woning	2d	€ <input type="text"/> 0 +
2e	Totaal inkomsten uit eigen woning	2e	€ <input type="text"/>
2f	Betaalde rente van hypothecaire geldlening voor eigen woning	2f	€ <input type="text"/>
2g	Periodieke betalingen in verband met eigen woning	2g	€ <input type="text"/> 0 +
2h	Totaal aftrekposten eigen woning	2h	€ <input type="text"/> -
2i	Saldo inkomsten en aftrekposten eigen woning. Aftrekken: 2e min 2h. <i>Zet vóór een negatief bedrag een liggend streepje.</i>	2i	€ <input type="text"/>
3	Belastbaar inkomen 2001:		
	Inkomsten uit tegenwoordige arbeid	<i>Neem over van onderdeel 1</i>	€ <input type="text"/>
	Eigen woning die hoofdverblijf is	<i>Neem over van onderdeel 2i</i>	€ <input type="text"/> +
	box 1: uw belastbaar inkomen uit werk en eigen woning		€ <input type="text"/>

HET BELASTINGBILJET VAN MARC**informatie 16 De jaaropgaaf van Marc**

Jaaropgaaf 2001	tijdvak: 01-01 / 31-12

Inhoudingsplichtige	Voor
OVSL	dhr. M. van Buuren
Postbus 2000	't Hofje 16b
2215 KT Voorhout	2011 BB Haarlem

Omschrijving	Bedrag
Loon	€ 33.341
Ingehouden loonheffing	€ 8.872
Verrekenende arbeidskorting	€ 920

informatie 17 Jaaroverzicht hypothecaire lening van Marc

Hypotheekrente 2001	€ 4.519
Restant hoofdsom hypotheek op 31/12/2001	€ 98.565

informatie 18 Belastingen 2001: het eigenwoningforfait

WOZ-waarde meer dan	maar niet meer dan	forfait
€ 0	€ 12.500	€ 0
€ 12.500	€ 25.000	0,30% van de WOZ-waarde
€ 25.000	€ 50.000	0,45% van de WOZ-waarde
€ 50.000	€ 75.000	0,60% van de WOZ-waarde
€ 75.000	→	0,80% van de WOZ-waarde, maar ten hoogste € 7.800

informatie 19 Belastingen 2001: schijventarief inkomstenbelasting (box 1)

tariefpercentage over belastbaar inkomen	van	tot	heffing over het totaal van de schijven
32,35%	€ 0	€ 14.870	€ 4.810
37,60%	€ 14.870	€ 27.009	€ 9.374
42%	€ 27.009	€ 46.309	€ 17.480
52% over de resterende euro's	€ 46.309	→	→